

گزارش علمی کوتاه

وقوع بیماری‌سپتوریوز *Pistacia* spp. در استان های قزوین و فارس

ضیال‌الدین بنی‌هاشمی^{۱*}

(تاریخ دریافت: ۱۳۹۲/۱۲/۲۶؛ تاریخ پذیرش: ۱۳۹۴/۶/۲۶)

سپتوریوز پسته از بیماری های مهم پسته در برخی از کشورهای دنیا است و توسط گونه های مختلفی ایجاد می شود. گونه *Septoria pistacina* از کشورهای حوزه مدیترانه و اخیراً از استان گلستان گزارش شده است (Aghajani et al. 2009). Austr. Plant Dis Notes 4:29-31.

نمونه های دریافت شده پسته (*Pistacia vera*) از باغات پسته قزوین در پائیز ۱۳۹۲ (شکل ۱) و برگ های آلوده بنه (*P. mutica*) جمع آوری شده در سال ۱۳۸۸ از اطراف داراب در استان فارس (شکل ۲) دارای لکه های قهوه ای رنگ به اندازه های مختلف بود که سطح آنها دارای تعداد زیادی پیکنیدیوم فرو رفته در برگ دارای فتیله های سیاه رنگ بود مشاهده گردید. پیکنیدیوم ها حاوی تعداد زیادی کنیدیوم های نخ‌ی شکل، خمیده، روشن و دو سلولی بودند. متوسط ابعاد

شکل ۱. علائم سپتوریای روی برگ پسته (*Pistacia vera*) از اطراف قزوین

Leaf symptom of *Septoria* on *Pistacia vera* in Ghazvin

کنیديوم‌های نمونه‌های پسته از قزوین $2/5 \times 30 \mu\text{m}$ و در نمونه‌های بنبه داراب $2/5 \times 31/6 \mu\text{m}$ بودند. کلنی‌های بدست آمده از تک کنیدیوم‌ها در هر دو نمونه روی PDA رشد مخمری داشتند. بر اساس خصوصیات ریخت شناسی، نحوه رشد و میزبان جدا شده *Septoria pistacina* تشخیص داده شد (Chitzandis.1956. Anna. Inst. Phyto.Ben. 10: 29-44). این اولین گزارش از حضور این گونه در استان قزوین و روی بنبه با اطلاعات موجود در دنیا می باشد. کنیدیوم‌های نمونه‌های بنبه پس از ۴ سال نگهداری برگ‌ها در شرایط آزمایشگاه هنوز به میزان کم قدرت جوانه زنی خود حفظ کرده بودند. اخیراً گونه *Septoria pistacina* موجود در موسسه CBS به جنس *Pseudocercospora pistacina* تغییر یافته ولی وجود پیکنیدیوم در این مورد ابهاماتی را بوجود آورده است (Crous. 2013. IMA Fungus 4: 187-199). تشکیل پیکنیدیوم روی محیط کشت، تولید سیکل جنسی در شرایط طبیعت و آزمایشگاه و واکنش ارقام تجارتي پسته به گونه مذکور تحت بررسی است.

شکل ۲ علائم سپتوریا روی برگ بنبه (*Pistacia mutica*) جمع‌آوری شده در اطراف داراب استان فارس

Leaf symptoms of *Septoria* on *Pistacia mutica* in Darab area in Fars province

The incidence of Septoria disease on *Pistacia* spp in Ghazvin and Fars provinces

Z. Banihashemi^{1*}

(Received: 17.3.2014; Accepted: 17.9.2015)

Septoriososis is one of the most important disease in pistachio tree worldwide and is incited by several species of *Septoria* among which *S. pistacina* is limited to Mediterranean regions and recently reported on *Pistacia vera* in Golestan province of Iran (Aghajani et al. 2009. Austr. Plant Dis. Notes 4: 29-31). Leaf samples of *P. vera* from Ghazvin (Fig. 1) collected in October 2013, and samples from *P. mutica* (Baneh) (Fig. 2) collected also in October 2009 from Darab in Fars province showed various sizes of discolored leaf spots with many pycnidia embedded in leaf tissue extruding dark cirri. Pycnidiospores were filiform, curved, hyaline with one septum measuring $2.5 \times 30 \mu\text{m}$ in Ghazvin and $2.5 \times 31.6 \mu\text{m}$ from Darab samples. Single spore conidia from both locations exhibited yeast like growth on PDA. Based on morphological and growth pattern and host the fungus was identified as *Septoria pistacina* (Chitrandis 1956. Anna. Inst. Phyto. Ben. 10: 29-44). The species has recently been proposed to be transferred to *Pseudocercospora pistacina* (Crous et al. 2013. IMA Fungus 4: 187-199) which needs further support. Pycnidiospores from *P. mutica* samples maintained low germination after 4 years in dry leaf under laboratory conditions. This is the first report on the presence of the fungus in Ghazvin on *P. vera* and based on available information for the first time on *P. mutica* in world.

* Corresponding author's E-mail: Zia1937@yahoo.com

1. Department of Plant Protection, College of Agriculture, Shiraz University, Shiraz, Iran.